

Nr 370.

Av herr Näsgård, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående vissa anslag till de tekniska högskolorna m. m.

I Kungl. Maj:ts proposition nr 89 föreslås viss omorganisation av lantmätarutbildningen, innebärande bl. a. en utbrytning av ämnet jordbrukslära ur högskoleundervisningen samt inrättande av en professur i det nya och mycket omfattande ämnet fastighetsekonomi.

Att utsluta ämnet jordbrukslära för lantmätare från högskoleundervisning, såsom föreslås i propositionen, synes icke vara tillfredsställande. En extra kurs vid en lantmannaskola i Stockholms närhet måste bli allt för bihangsartad för att fylla berättigade krav. För närvarande åtnjuta blivande lantmätare undervisning i jordbrukslära under två terminer med tentamensläsning vanligen under den tredje. Detta måste ge mera mognad än en snabbkurs på några månader, inbegripet tentamensläsning, varunder för övrigt många andra ämnen skola studeras.

I stället för att nedskäras borde den för blivande lantmätares verksamhet så grundläggande utbildningen i jordbruk ej endast bibehållas på högskolestadiet utan även kvalitativt förbättras.

För högskolestudier äro förkunskaper önskvärda. För blivande lantmätare skulle det ur många synpunkter vara värdefullt om de före inträdet vid tekniska högskolans avdelning för lantmåteri hade genomgått en lantmannaskola eller lantbruksskola. Förslag härom ha diskuterats utan att dock positiv inställning uppnåtts. En som det synes huvudsaklig invändning har varit att en sådan kurs skulle förlänga studietiden efter studentexamen. Men detta skäl förefaller icke längre särskilt vägande. Hittills har ofta ett eller annat år anslagits för komplettering av studentbetyg i den utsträckning, som varit nödvändig för att vinna inträde vid högskolan. Dessa kompletteringsbetyg torde nu vara på väg att förlora sin betydelse. Om i stället för dessa kompletteringsbetyg genomgången kurs vid lantmannaskola eller lantbruksskola räknades som merit vid inträde i högskolans avdelning för lantmåteri, så skulle, på kortare tid än vad kompletteringsstudierna vanligen kräva, verklig nytta beredas såväl den enskilde studeranden som utbildningen i dess helhet.

Vid en lantmannaskola skulle den blivande lantmätaren ej endast få en värdefull grundläggande utbildning utan även komma i verklig kontakt med jordbrukarungdom och med jordbrukets många problem.

Något liknande uppnås icke vid den i proposition nr 89 föreslagna snabbkursen vid lantmannaskola.

I proposition nr 89 förebådas en professur i fastighetsekonomi, vars verksamhetsområde skulle omsluta all undervisning i både jordbruk och skogsbruk. Detta måste betecknas såsom ett steg tvärt emot utvecklingen. Det normala är att ett läroämne med tiden uppdelas i flera professurer, under det att här föreslås sammanförande av vitt skilda och mycket omfattande ämnesområden till en professur. Den blivande professorn i fastighetsekonomi måste helt behärska jordbrukets teknik för att kunna undervisa i jordbrukets ekonomi på ett för praktiskt arbetande lantmätare lämpligt sätt. Likaså måste skogstekniken fullt behäskas, ty i annat fall blir undervisningen i skogsekonomi verklighetsfrämmande.

Enligt den i propositionen skisserade utbildningsplanen för lantmätare skulle undervisningen i med professuren i fastighetsekonomi samordnade läroämnena bli mycket splittrad. För närvarande undervisa en speciallärare i jordbrukslära och jordbruksekonomi och en speciallärare i skogslära och skogsekonomi. Enligt den föreslagna studieplanen skulle ej mindre än fem lärare krävas, en i jordbrukslära, en i jordbruksekonomi, en i skogslära och en i skogsekonomi, samt slutligen professorn i fastighetsekonomi, som skulle få en mycket stor undervisningsskyldighet. Man frågar sig om denna uppsplittring kan vara fördelaktig. Är det inte mera sannolikt att utbildningen skulle vinna på att undervisningen i de med varandra intimt förbundna ämnena jordbrukslära och jordbruksekonomi meddelas av en lärare och de likaledes intimt förbundna ämnena skogslära och skogsekonomi av en annan lärare? Därigenom skulle också vinnas den stora fördelen att jordbruksundervisningen som hittills kan avslutas med en av varje studerande självständigt uppgjord fullständig driftplan för valfri egendom. Den självverksamhet och överblick, som upprättandet av en sådan plan innebär för de blivande lantmätnarna, böra icke undervärderas.

Med stöd av det anförda hemställas,

att riksdagen vid behandlingen av Kungl. Maj:ts proposition nr 89 måtte uttala sig för att jordbruksundervisningen i enlighet med vad som i motionen anförts beredes en mera central plats i den föreslagna lantmätarutbildningen.

Stockholm den 29 mars 1951.

Bernhard Näsgrård.